

Työterveyslaitos

HYVINVOINTIA TYÖSTÄ

Työterveys ja turvallisuus johtamisen näkökulmasta

Eljas Kotilainen, asiantuntija

www.ttl.fi

MITÄ TYÖTERVEYSLAITOS TEKEE?

Työterveyslaitos on työhyvinvoinnin asiantuntija,
joka tutkii, palvelee ja kouluttaa.

www.ttl.fi/maatalous

ASIAKKAITAMME
OVAT

TYÖPAIKAT

KANSALAISET

JULKINEN VALTA

TYÖTERVEYSHUOLTO

TYÖSUOJELU

KOULUTTAJAT

KEHITTÄJÄT

Mikä ohjaa toimintaa kohti turvallisuutta

- Organisaatiota ohjaavat tekijät
 - Ihmistä ohjaavat tekijät
 - Työturvallisuus ja -terveys
- ➔ Miten nämä yhdistetään toimivasti?
- Kolme lähtökohtaa: asenne, asenne ja asenne
 - Lisäksi kaikilla (pomosta juoksupoikaan) on oltava yhteinen tahtotila tehdä maatilasta turvallinen työpaikka
 - Konsteja kyllä sen jälkeen löytyy

Maatilaa (organisaatiota) ohjaavia tekijöitä

- Yrittäjät, arvot, asiakkaat, tuet, lait, työntekijät, sää, kaupat, naapurit...
- Johtamisjärjestelmä; aina on olemassa jonkinlainen ja johonkin perustuva. Vähintään totuttu tapa tehdä asiat jotenkin
- Ohjaavia toiminnan hallintajärjestelmiä mm. Lean, ISO 9001 Laadunhallintajärjestelmä, ISO 45001 Työterveyden ja työturvallisuuden johtaminen, ISO 14001 Ympäristöjärjestelmä.....
- Opetellaan, sovelletaan ja ylläpidetään systemaattinen ja tarkoituksen mukainen sekä turvallinen tapa toimia

kaikelle tekemiselle on oltava perusteltu syy →

Turha aikaa vievä ja riskialtis puuhastelu vähenee

Ihmistä ohjaavia tekijöitä

Arvot, helppo luetella jos on (ajatellut) tunnistanut niitä

Mutta näkykö tekemisessä??

- Esim. perhe ja lapset ovat tärkeitä, no olenko heidän elämässään mukana?
- Esim. terveys, en halua työperäisiä sairauksia enkä tapaturmia yhtään, no millaisessa ympäristössä työskentelen, miten teen työni ja miten suojaudun jäännösriskeiltä?

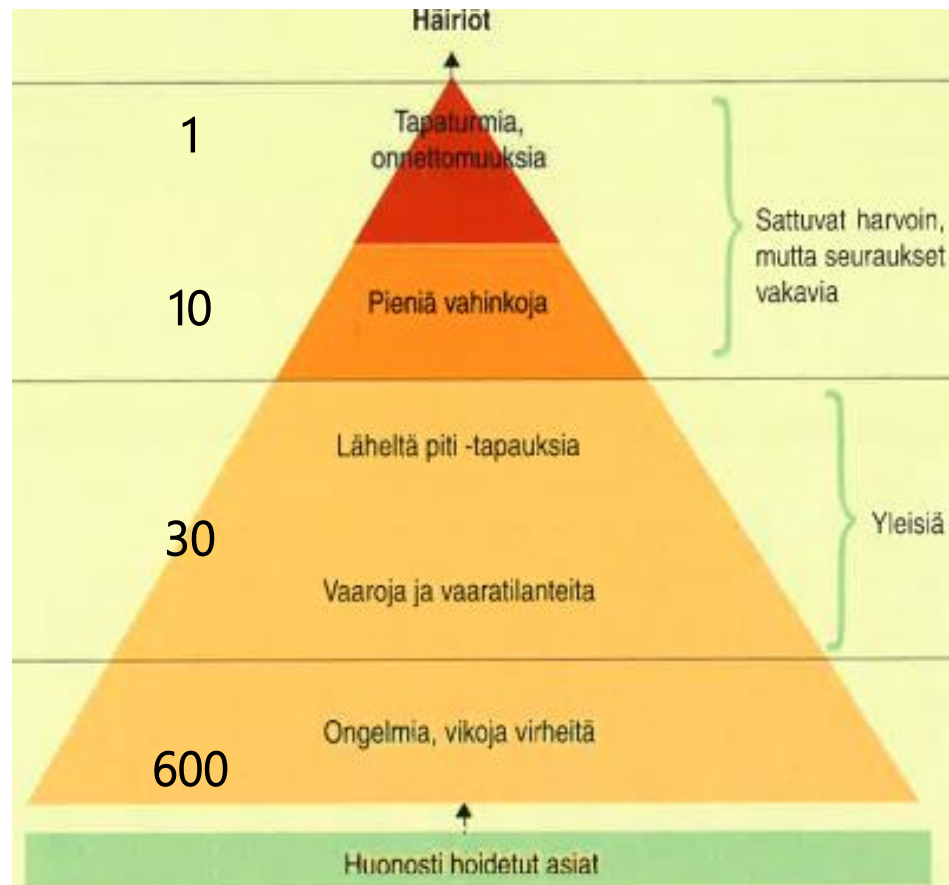
Asenteet ← Henkilön menneisyydessä muodostuneet. Vaatii aikaa muuttaa

Tavat ja tottumukset ← Tavoitteiden ja motivation myötä muuttuvat toistojen avulla

Motivaatio ← Koetaan, että asiasta/tekemisestä on itselle hyötyä

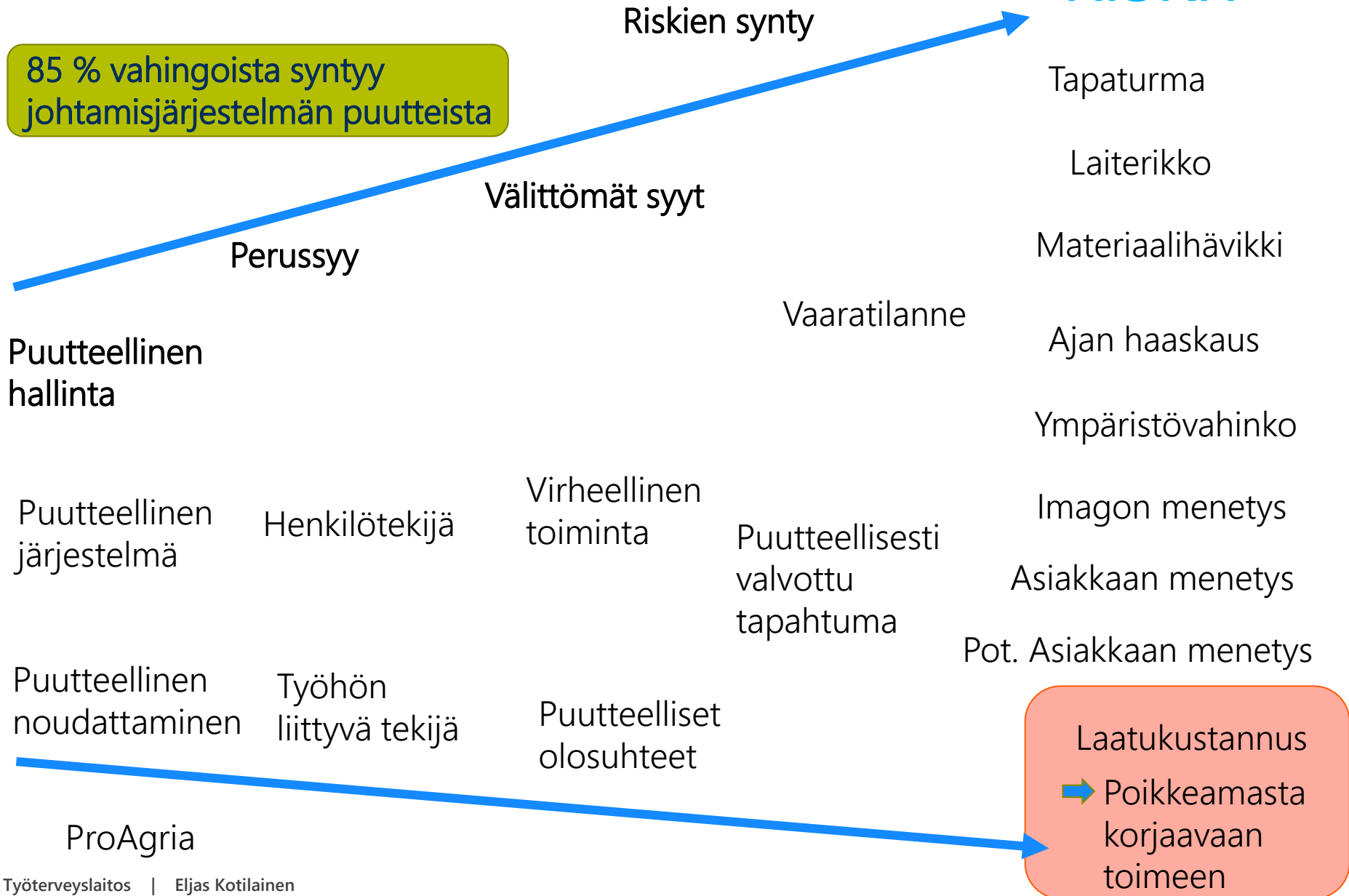
Tapaturmapyramidi

Kuinka nopeasti yritys kerää läheltä piti-tilanteita?
Milloin viimeistään tapahtuu vahinko?

Miksi vahinkoja tapahtuu?

RISKIT

1. Työterveysasioiden hallinnastakin tehdään tavoitehakuinen toiminta, vrt. tuotantoa koskevat asiat

Määritellään päämäärät: esim.

- Koetaan onnistumisia
- Työ kiinnostaa
- Pystytään palautumaan
- Pysytään terveenä
- Ym.

Päämääristä johdetaan mitattavat tavoitteet, samoin kuin yrityksen muutkin tuotannon tavoitteet, esim.

- Nolla tapaturmaa
- Työperäisiä sairauksia nolla
- Nolla pv. saikkuja
- Pidetään lomat
- Ym.

2. Tavoitteiden määrittelyn jälkeen kartoitetaan riskit

- Tunnistetaan ja kuvataan prosessit/arvovirrat
- Tehdään prosessien riskianalyysi, eli etsitään kaikki kriittiset pisteet missä työvaiheessa/-pisteessä on riski tapaturmalle tai altistua sairaudelle
- Haetaan avuksi tietoa; työterveyshuolto (myös eri tilat pienryhmässä), toiset yrittäjät, asiantuntijat, kurssit, oppaat, lehdet...

3. Riskit poistetaan/pienennetään

Tekniset ratkaisut ensin

1. Muutetaan prosessia kriittisissä pisteissä
2. Eristetään/siirretään altistusta aiheuttava tekijä, esim. kotelointi (melu), pölynpoisto...
(Henkilön suojaimet?)

4. Jännösriskiä poistetaan henkilönsuojaimilla

- Iho, hengitys, kuulo, käsien ja jalkojen suojaaminen, turvavälineet...
- Oikea valinta riskianalyysin mukaan
- Sopivuus henkilölle, toimivuus, suojainyhdistelmien toimivuus
- Käyttökoulutus ja motivointi
- Huoltaminen ja hävittäminen käyttöohjeiden mukaan
- HUOM: on töitä joita ei tarvitse analysoida tarkemmin, mm. rälläköinti, kuivittaminen... Altisteen poistaminen suojaimilla on nopeaa, tehokasta, halpaa ja järkevää

5. Tapahtuneiden vaaratilanteiden, tapaturmien ja altistumisien hoitaminen sekä analysointi ja ennaltaehkäisy

- Kuuluttava osana yrityksen johtamisjärjestelmään, kuten muutkin yrityksen tuotantoa koskevat asiat
 - 1) Mitä tapahtui
 - 2) Miten akuutti tilanne hoidettiin
 - 3) Miten varmistettiin, että tilanne ei toistunut, eli välittömät korjaavat toimenpiteet
 - 4) Miten riski poistetaan
 - 5) Onko ratkaisu toimiva → seuranta; johtamisjärjestelmän toimivuus?

Yksinkertainen esimerkki, viljan käsittelyprosessi vanhassa varastokuivurissa; työturvallisuuden parantaminen

Vaaratekijöitä	Kuivurin valmistelu -Puhdistaminen, siivoaminen -ruuvikuljettimen siirtäminen kuivurin täyttöasentoon →	Puinti (urakoitsija) →	Siirto -Tieajoa 1 - 3 km →	Kuivurille -Peruuttaminen -Kippaaminen →	Kuivurilla -Viljan levittely -Viljakerroksen kääntäminen →	Kuivurilta -Ruuvikuljettimen siirtäminen tyhjennysasentoon-Viljan siirtäminen murskalle
Tapaturmat	Putoaminen Ruhjevammat Venähtämiset	Liikenne onnettomuus	Liikenne- onnettomuus	Lapset jäävät alle	Putoaminen Ruhjevammat Venähtämiset	Putoaminen Ruhjevammat Venähtämiset
Rasitusvammat	Vanhojen vammojen oireileminen	—	—	—	Vanhojen vammojen oireileminen	Vanhojen vammojen oireileminen
Altisteet	Viljan pöly	—	—	—	Viljan pöly	Viljan pöly
Miten poistetaan ja / tai lievennetään vaaratekijät	-Kiinteä ruuvikuljetin täyttöä varten -Vaakaruuvi ja liikuteltava valutusputki -Tehdään parempi kipkaus suppilo -Asennetaan portaikko -Käytetään puhallinsuojainta	-Tien liittymän näkyvyyden parantaminen (raivaaminen)	-Traktorin ja kääryjen valot kuntoon -Traktorin peilit kuntoon -Tien liittymän näkyvyyden parantaminen	-Huolehditaan, että lapset eivät ole ilman valvontaa puinnin ja viljan kuljetuksen aikana -Ohjeistetaan kuljettajana olevaa naapurin poikaa -Traktorin peilit kuntoon	-Asennetaan portaikko Asennetaan portaikko -Käytetään puhallinsuojainta	-Kiinteä ruuvikuljetin tyhjennystä varten -Asennetaan portaikko -Käytetään puhallinsuojainta

Riskien arviointi; tärkeysjärjestys, esimerkki

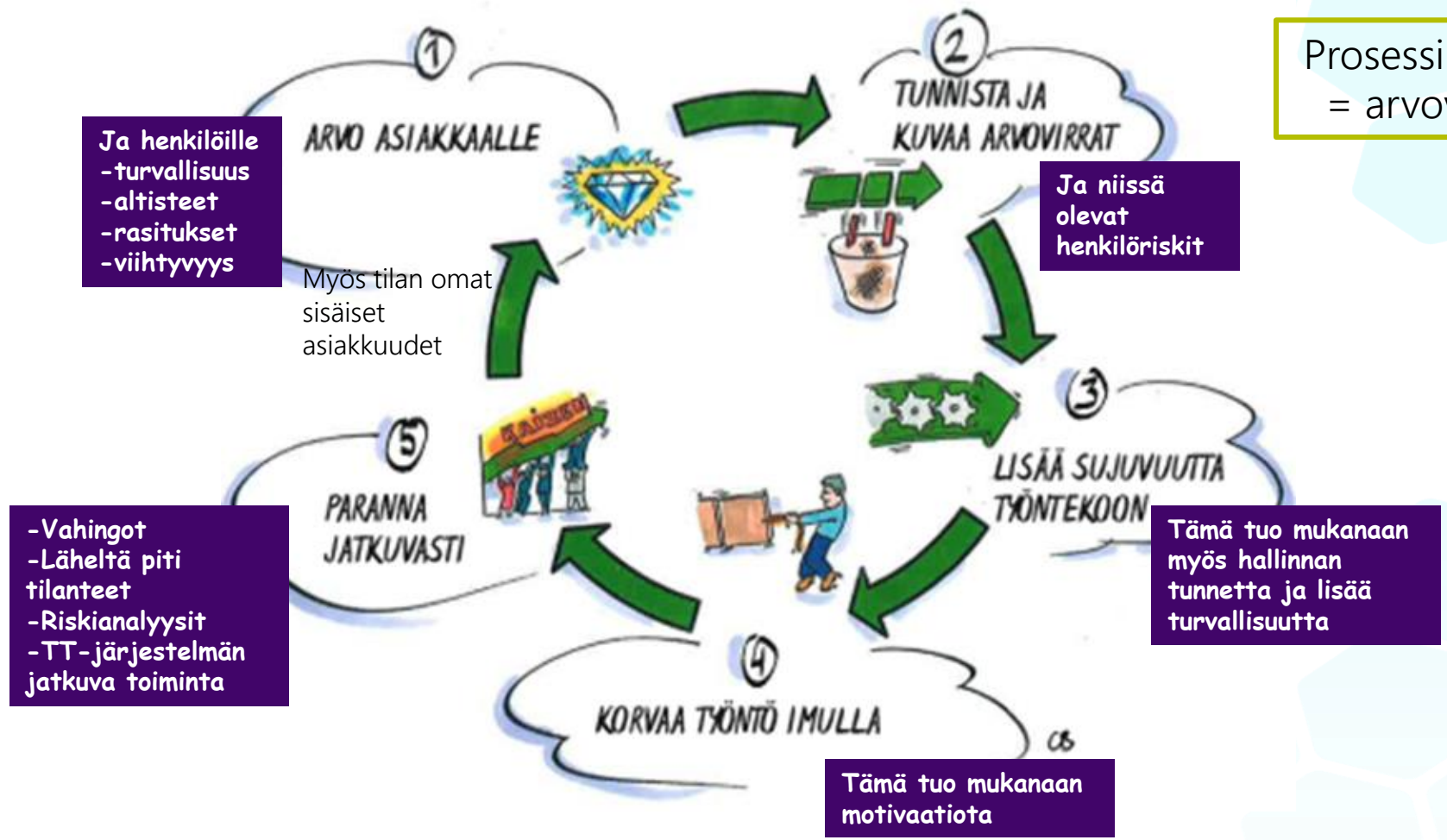
Seuraus/ todennäköisyys	Vähäinen • Pienet nirhaumat	Haitallinen • Vaatii ensiapua/hoitamista	Vakava • Työkyvyttömyys
Epätodennäköinen • Lypsäminen • Normaali eläinliikenne	1. merkityksetön riski ei toimenpiteitä	2. vähäinen riski seuranta	3. kohtalainen riski toimenpiteitä tarvitaan
Mahdollinen • Eläinten siirtely ryhmästä toiseen/teuraaksi/sairas eläin	2. vähäinen riski seuranta	3. kohtalainen riski toimenpiteitä tarvitaan	4. merkittävä riski toimenpiteet välttämättömiä
Todennäköinen • Poikkeava tilanne navetassa • Eläinten siirtely	3. kohtalainen riski toimenpiteitä tarvitaan	4. merkittävä riski toimenpiteet välttämättömiä	5. sietämätön riski välittömät toimenpiteet

Riskien arviointi, henkinen kuormitus

seuraukset/ altistumisen todennäköisyys	vähäiset väsymistä ja turhautumista, satunnaisia poissaoloja	haitalliset alentunut keskittymis- ja toimintakyky, avuttomuutta ja levottomuutta, toistuvia poissaoloja	vakavat toivottomuus, masennus, jatkuvia poissaoloja
epätodennäköinen vaara- ja kuormitus- tilanteet satunnaisia, esiintyy harvoin tai vähän aikaa kerrallaan	1. merkityksetön riski ei toimenpiteitä	2. vähäinen riski seuranta	3. kohtalainen riski toimenpiteitä tarvitaan
mahdollinen vaara- tai kuormitustilanteita esiintyy toistuvasti tai jonkin aikaa kerrallaan	2. vähäinen riski seuranta	3. kohtalainen riski toimenpiteitä tarvitaan	4. merkittävä riski toimenpiteet välttämättömiä
todennäköinen vaara- ja kuormitus- tilanteita jatkuvasti, haitallisia vaikutuksia on havaittu, kuormitus on pysyvää	3. kohtalainen riski toimenpiteitä tarvitaan	4. merkittävä riski toimenpiteet välttämättömiä	5. sietämätön riski välittömät toimenpiteet

Lean-toimintamalli, ajattelu, johtaminen...

Prosessikaavio (ISO 9001)
= arvovirtaketju (Lean)

Lean maataloudessa ProAgria keskusten liitto

Työterveyslaitos

HYVINVOINTIA TYÖSTÄ

Kiitos!

ttl.fi

@tyoterveys
@fioh

tyoterveyslaitos

tyoterveys

Tyoterveyslaitos

